

Mai Sơn

MỘT NGƯỜI VÀ VÀI NGƯỜI KHÁC

Phần một

Có một người khách lạ trong phòng! -Đó là ý nghĩ đầu tiên của Toàn khi anh bước vào “phòng họp”. Đã có ba người ngồi xuống chiếu, hộp đựng bài nằm đó lặng lẽ chờ đợi, hai cái gạt tàn thuốc rỗng không, con bài Roker chưa được lật dành cho anh nằm ngửa ở một góc chiếu... Thấy kệ hắt ta là ai! Toàn nghĩ vào tháo giày ngồi xuống chỗ ngồi của mình. Ở ba góc chung quanh vẫn là ba đối thủ quen thuộc đang lạnh lùng hút thuốc. Toàn mỗi một điếu Camel, chăm chăm nhìn hộp đựng bài. Chợt anh nghe thấy tiếng vào chạm nhẹ của thủy tinh. Anh ngược lên. Chủ nhân ngôi biệt thự Hoàng Hôn đồng thời là chủ sòng bạc đang rót rượu vào sáu chiếc ly nhỏ - rượu Johnny Walker. Toàn hiểu ngay ông đang làm thủ tục đưa một tay mới vào cuộc đêm nay. Khi mỗi người đã có trong tay một ly rượu, ông đến bên cạnh người khách lạ, quàng vai ông ta:

- Đây là anh Bằng, bạn thiếu thời của tôi, công dân mới của Sài Gòn. Anh vừa từ Hà Nội vào.

Toàn ném một cái nhìn lướt nhanh lên khuôn mặt người khách lạ và cảm thấy an tâm với nhận xét đây là một đối thủ xứng đáng.

Người khách trạc độ năm mươi tuổi, lên tiếng bằng một giọng Bắc sắc nét và trầm ấm:

- Xin cảm ơn anh Hoàng đã cho tôi dịp may được gặp gỡ. Lần đầu tiên tôi đến thành phố của các bạn và muốn thử thời vận.

Một loạt những cái bắt tay vừa như chúc mừng vừa như thăm dò.

- Bây giờ xin mời các bạn vào cuộc! - ông Hoàng tuyên bố.

Toàn chỉ chờ có vậy. Anh rất nóng lòng và anh rút ngay con bài đầu tiên: Xì cơ! Toàn thở phào: Diễm may đây! Đêm nay, anh

không được phép thua; anh đã thua nặng nề một tuần nay rồi. Toàn rút con bài thứ hai-con tẩy. Qua cái lỗ nhỏ xiu của con Roker, Toàn thấy: Xi Bích! Với những con Tám, con Mươi, con Ri, con Đăm, bốn nhà kia đều bỏ cuộc.

Tiếc thật, chưa ai thật sự hăng máu mà bài mình đã quá mạnh, quá áp đảo. Thế này không hẳn là tốt. Nhưng đêm nay Toàn phải thắng, phải thắng lớn để củng cố tinh thần đã đến bờ vực sụp đổ. Anh đã hẹn với Phương một chuyến đi Đà Lạt, nhưng những mất mát liên tiếp về tiền bạc khiến anh thất hứa với nàng và thành ra kẻ nói dối quanh co nhiều lần qua điện thoại. Anh sợ đến một lúc nào đó nàng sẽ không còn tin anh nữa... Cần thiết phải chấm dứt chuỗi thất bại này, thoát được khỏi cơn khủng hoảng tài chính để đến với Phương một cách nhẹ nhõm và tự tin.

Đêm nay, chỉ còn một đêm nay, nếu như trắng tay, anh phải chờ đến hai tháng sau mới nhận được tiền từ Mỹ gửi về. Trong thời gian đó, dĩ nhiên anh không thể thực hiện được lời hứa với Phương. Từ lâu anh đã quen đóng vai một người đàn ông lịch sự bên cạnh nàng. Dù hiểu rõ số tiền anh mang theo hôm nay thừa trang trải cho một chuyến đi vài ngày Đà Lạt, nhưng cơn khát đã xô đẩy anh đến ngôi biệt thự này, ngồi vào chỗ này... Và lại, khuôn mặt anh, thân xác anh suốt tuần lễ nay hẳn rõ dấu vết của kẻ thua bạc phờ phạc; anh thấy mình chưa sẵn sàng chuyện trò vui vẻ với nàng, chưa háo hức được làm tình với nàng.

Diễn tiến của cuộc chơi dường như chiều theo ý Toàn. Anh thắng trong hầu hết các cuộc đấu tay đôi, tay ba. Các đối thủ của anh thay nhau móc vàng ra đưa cho chủ nhà để đổi tích-kê, trong đó có một người hình như sắp cạn kiệt, chỉ đánh cầm chừng, dè dặt. Người đàn ông tên Bằng ngồi không nhúc nhích, trừ đôi tay, nhưng cũng tỏ thái độ gì rõ rệt mặc dù ông ta là người thua đậm nhất từ đầu hôm tới giờ.

Và ván bài nghẹt thở giữa Toàn và Bằng đã đến khi ba nhà kia đồng loạt xoay bài từ sau nước thứ ba.

Trước khi rút con bài cuối cùng, Toàn đã có sẵn hai đôi Xi và Già với con Già là tẩy. Trong lúc đó, trên mặt chiếu, Bằng chỉ có con Ri, con Đăm và con Mươi. Toàn nhận định: “Hắn đang định mua

suốt, nhưng chỉ mua được một đầu vì Xi đã ra đủ bốn con. Hấn đang cầm một trong hai con: Già hoặc Chín. Già cũng đã ra ba con (một là con tầy của Toàn); Chín cũng chỉ còn một lá duy nhất. So với Toàn, cơ hội của hấn rất ít. Nhưng sao hấn chưa chịu xoay bài? Khuôn mặt giá băng của hấn thật đáng ghét. Phải đuổi hấn thôi!”

Toàn dụi điều thuốc vào cái gạt tàn. Anh xếp gọn gàng đồng tích kê theo từng loại, khi đã thành cuốn tự điển cỡ lớn, anh đẩy nhẹ ra giữa chiếu:

- Ta-pi!

Toàn đã đánh tới đồng bạc cuối cùng. Anh nghĩ rằng đối thủ của anh sẽ sợ và chạy. Nhưng không. Hấn đã theo anh, nhẹ như không. Toàn rút một lá bài vô nghĩa. Hấn rút được lá bài hấn cần để có suốt.

Toàn nhìn xoáy vào đôi mắt ẩn sau cặp kính trắng của hấn để xem có biểu hiện gian manh nào trong đó không. Và anh thất vọng. Đó chỉ là một đôi mắt tinh anh và đẹp tuyệt. Thua một bạc cao thủ như thế này thì không có gì phải ân hận. Toàn bắt tay kẻ hạ nóc ao mình, nói:

- Hẹn gặp lại!

Anh đứng dậy, đến bên tủ rượu lấy chai Jonny Walker dở dang ngửa cổ nốc cạn rồi lão đảo buồng người xuống xa-lông. Ông chủ nhà ngồi xuống bên cạnh:- Sao ông đen lâu vậy? Xả xui ghen?

Đầu óc Toàn bỗng không nặng nề, cặp mắt vô hồn nhìn sững lên trần nhà. Mãi một hồi lâu anh mới lờ mờ hiểu ra cái tiết mục xả xui trong ngôi biệt thự Hoàng Hôn dành cho những kẻ thua bạc. Anh gạt đầu.

- Loại nào?

Toàn trả lời máy móc:

- Thật vâm.

Đêm ấy, Toàn như một khối lửa cuồng nhiệt; bao nhiêu sức lực anh dành hết vào cuộc hành lạc nhưng không thể nào đến độ cực khoái dù cho cô gái khỏe khoắn đã giở hết mọi thứ nghề. Xong việc, cô gái tìm cách trốn thoát ngay cái khối lửa là anh đang ngày càng cháy bùng hung tợn.

Toàn nằm đó một mình, ê chề và cay đắng. Những ý nghĩ về thân

phận hiện ra trong đầu anh, lộn xộn và đứt đoạn.

...Cái truyện ngắn đầu tay viết năm mười bảy tuổi đưa anh vào làng văn chương Sài Gòn một cách thuyết phục...Một người đàn ông và một người đàn bà không quen biết nhau tình cờ ngồi cạnh nhau trên một chuyến xe đò từ Sài Gòn về Cần Thơ. Họ trò chuyện nhạt nhẽo, vu vơ suốt nửa đoạn đường, có lẽ do chiếc xe thường xuyên bị hỏng và buộc phải chạy chậm. Đột nhiên, chiếc xe tăng tốc độ và hai hàng cây bên đường lao vun vút về phía sau. Hai kẻ đồng hành bỗng thấy lo sợ vì sắp rời nhau. Từ nỗi lo sợ đó, câu chuyện của họ bắt đầu đậm đà, thú vị và càng lúc càng thấm thiết... Cuối cùng họ cũng phải chia tay nhau ở bến xe. Và vì những hoàn cảnh riêng tư tế nhị, không ai cho ai địa chỉ của mình. Câu chuyện chấm dứt trong không khí oi bức, ngột ngạt của một mùa hè chiến tranh. Người đàn ông lặng yên đứng nhìn người đàn bà lảo nhựt bước đi, tấm lưng đẫm mồ hôi hằn rõ sợi dây nịt ngực...

Toàn rời Cần Thơ lên Sài Gòn học Triết. Vừa học vừa viết truyện ngắn. Những truyện ngắn khô khan, nặng nề suy ngẫm, đầy những cảm giác hụt hẫng, chơi vơi, bất toàn...Chúng được đón nhận không ồn ào nhưng chắc chắn và buộc các nhà phê bình để ý tới một hiện tượng.

Toàn tìm được một chân dạy học ở trường tư Sài Gòn sau khi tốt nghiệp đại học. Anh bớt sáng tác và dành nhiều thời gian nghiên cứu triết học Tây phương và văn học hiện đại Pháp. Những bài viết nhỏ của anh về hai lĩnh vực này có gây được sự chú ý, nhưng chỉ là sự chú ý với một cái tên lạ. Người ta nghi ngờ, dè dặt và chờ đợi. Rồi khi anh tập hợp và in thành sách, từng vấn đề được xâu chuỗi thì thấy hiện ra một hệ thống tư duy mới của một cái nhìn mới, tuy còn đôi chỗ cực đoan và võ đoán nhưng không thấy dấu vết ảnh hưởng của ai.

Đến lúc này, ngoài một chỗ đứng yên trên bục giảng, Toàn còn thêm thấy chỗ đứng khác trong nền văn học và báo chí của Sài Gòn.

Thế rồi, trong thời gian dạy học, đã xảy ra một chuyện làm biến đổi sâu sắc những quan niệm về cuộc sống và cả cuộc đời anh sau này.

Một buổi chiều Sài Gòn. Toàn đạp xe chậm chậm về nhà, không để ý đến dòng người xe bắt tận đang trôi ngược, trôi xuôi, thỉnh thoảng anh ngược nhìn lên những ngọn đèn xanh đỏ. Bất chợt anh nghe thấy một tiếng nói quen thuộc vang lên ngay phía sau lưng mình: “Thưa thầy!” Anh dừng xe, ngoái lại và nhận ra Hiến, một nam sinh giỏi nhất môn Triết của lớp 12C trường X. Anh ta đang ngồi trên chiếc xe ba gác chất đầy những két bia la-ve. “Thưa thầy, sáng nay em không kịp xin phép vắng mặt.” Toàn đến đứng bên cạnh anh ta: “Em có thêm nghề này?” “Dạ, cũng đỡ. Nhưng phải giành giật dữ lắm, thưa thầy.” Bỗng nhiên, Hiến la lên: “Thầy nhảy lên lè!” Toàn ném xe đạp, vọt lên lè. Từ phía ngược chiều, một chiếc xe Dodge chở đầy lính Mỹ đang lao thẳng về phía hai người. Khi chạy đến gần sát chiếc xe ba gác chở bia của Hiến, tên tài xế da đen thò đầu mở toang cánh cửa xe có gắn một cái còi lớn hình chữ U. Chiếc xe Dodge khựng lại, rồi đột tăng tốc độ lao tới. Chiếc xe ba gác xoay tròn rồi lộn nhào. Toàn không hay rằng anh bị những mảnh vỡ găm đầy trên ngực, anh chỉ thấy một hình ảnh duy nhất là đứa học trò thân yêu của mình đang nằm bất động trên đồng vỏ chai đồ nát, máu chảy loang đỏ trong vũng nước bia lênh láng. Những tràng cười khoái trá ghê rợn của những tên lính Mỹ trên chiếc xe Dodge xa dần, xa dần... Lần đầu tiên trong đời mình, Toàn khóc. Anh ôm thân thể người học trò nát bấy trong tay. Anh kêu lên những tiếng vô nghĩa. Anh chạy. Anh khóc. Anh vừa chạy vừa la hét. Cho tới khi một chiếc xe honda cập sát bên anh và người đàn ông quát tháo bảo anh ngồi lên xe... Nhưng đã quá muộn. Hiến đã chết trên tay anh...

...Một căn phòng tối om nhưng Toàn cảm thấy hơi thở nóng hổi của ít nhất bốn người đứng quanh mình.

- Anh Toàn, tại sao anh lại xách động biểu tình?
- Không, tôi không xách động biểu tình. Tôi tham gia với tư cách cá nhân.
- Anh nói láo. Học trò anh bị bắt rất nhiều trong cuộc biểu tình sáng nay.
- Tôi không biết.
- Ai xúi giục anh biểu tình?

- Tôi xúi giục tôi!

- Làm thật nó!

Toàn lãnh trọn một trận bẽ mặt. Anh khỏe quá, chịu đựng giỏi quá nên gần ba mươi phút sau mới thực sự không còn biết gì. Đến khi thức dậy, anh thấy mình nằm trên một băng ghế đá trong công viên vắng vẻ. Anh nhớ lại lúc cảnh sát đã chiến đến giải tán đám biểu tình thì hai thanh niên mặc quần xanh, áo trắng chạy honda đến đón đường anh. “Thầy lên xe nhanh, tụi em đưa thầy về nhà.” Anh vừa ngồi lên xe thì tên ngồi sau khóa tay anh lại, bịt mắt anh, đánh vào gáy anh một cái thật mạnh và anh ngất đi...

...Sau ngày giải phóng, anh vẫn dạy học bình thường, chỉ khác một điều là giờ đây anh chuyển sang dạy môn Văn. Vợ anh, bắt đầu có những toan tính cho việc sang định cư tại Mỹ, bên đó nàng có người anh ruột đang làm giám đốc một hãng sản xuất đồ điện tử. Toàn biết trước là mình sẽ không có mặt trong chuyến bay rời xa đất nước. Anh rất thương con, đứa con gái duy nhất. Anh không muốn xa con chút nào. Nhưng mẹ nó đã không còn yêu anh nữa không lâu sau ngày cưới. Sự mền mọ dành cho một tài hoa đã sớm bị thực tế phũ phàng dập tắt. Nàng không chịu đựng nổi một cuộc sống trong đó chồng mình thường xuyên bị rình rập, đe dọa, săn lùng. Tổ ấm gia đình trở thành nơi tụ họp lên lút của đám học sinh dấy loạn cực đoan, nơi chất chứa chấp những ẩn phẩm bị cấm... Hôm anh lê cái thân xác rã rời, đau đớn về đến nhà là hôm mà giọt nước cuối cùng đã làm tràn ly nước. Thái độ khó chịu và miễn cưỡng của vợ khi băng bó vết thương và săn sóc anh những ngày anh nằm dài trên giường báo cho anh biết tình nghĩa giữa hai người đã thật sự hết rồi. Từ đó là những chuỗi ngày khổ sở, ngọt ngào và mỗi người rắp tâm tìm cho mình một lối thoát êm ả nhất. Và cơ hội của nàng đã đến: một người đàn ông mạnh mẽ, ngọt ngào vừa tìm đến với nàng. Họ thật hạnh phúc bên nhau. Anh thấy nhẹ nhõm với ý nghĩ đối với anh, nàng chỉ có một bổn phận duy nhất là sinh cho anh một đứa con xinh đẹp, thông minh và nàng đã hoàn thành bổn phận đó. Giờ đây không có gì ngăn cản một người đàn bà đẹp và quyền rũ như thế được quyền yêu hết mình.

...Khi đã nhận được sự bảo lãnh từ phía người anh ruột, vợ anh như phát rồ, và điều gì đến phải đến như anh tiên liệu: nàng chủ động đề nghị ly hôn. Anh không có lý do gì để từ chối đề nghị này, bởi từ trước ngày giải phóng một năm đến giờ anh đã phớt lờ cuộc tình vụng trộm của nàng và người đàn ông nọ, đã coi như nàng hoàn toàn không lệ thuộc gì vào anh nữa, đã chấp nhận cho nàng được tự do vô giới hạn.

Anh có thử đưa ra một điều kiện mặc dù biết chắc là sẽ không được nàng chấp nhận và tệ hại hơn nữa, có thể bị nàng cho là anh ích kỷ, đốn hèn: anh xin được nuôi đứa bé, lúc đó đã được năm tuổi. Quả nhiên, điều đó đã xảy ra. Thật là khủng khiếp. Anh có thể bẻ gãy những lý luận vững chãi về triết học nhưng trước cơn cuồng loạn chữ nghĩa và giọng điệu của nàng, anh đành lặng im... Nàng cho anh một ân huệ cuối cùng: được liên lạc thư từ với con và được nàng trợ cấp nếu có thể...

Trước ngày lên máy bay, nàng đưa con đến chơi với anh trọn một ngày, còn nàng cùng với người chồng mới cưới đi chia tay bà con, bạn bè. Trong nhà không có gì cho con chơi, anh dẫn con đi sở thú, vào nhà thờ Đức Bà (anh cầu nguyện cho con được lớn lên yên lành nơi xứ người), anh lang thang qua các phố xá cho đến khi con bé mệt quá, thiếp ngủ trên vai anh thì chiều cũng vừa xuống...

...Anh về quê thăm má và em, để đỡ buồn. Nhà đông đủ cả, chỉ thiếu con Út. Bữa cơm trưa không có nó. Buổi tối cả nhà quây quần đọc kinh, lần chuỗi, cũng không thấy nó về. Nó là con bé ngoan đạo nhất nhà mà, tại sao vậy? Toàn cảm thấy một không khí buồn tẻ, u uất bao trùm khắp nhà. Anh linh tính có điều gì chẳng lành xảy ra. Anh gắng hỏi mẹ:

- Con Út đâu cả ngày không thấy, hả má?

Hỏi mấy bà cũng không trả lời, chỉ tấm tức khóc. Thằng Ba, con Tư, con Năm lần đi đâu hết rồi. Toàn hét to:

- Con Út làm sao rồi?

Lúc này, má mới quay nhìn lên bàn thờ Chúa Giêsu và Đức mẹ Maria, rồi nhìn anh:

- Lạy chúa, con Út được ơn kêu gọi, nó đi tu rồi, Hai mà.

Toàn bàng hoàng. Trong nhà, người anh thương nhất là con Út; nó xinh đẹp, ngoan ngoãn và thánh thiện. Bây giờ, nó đã mười tám tuổi, nó đã lớn nhưng có nó đây anh sẽ ôm nó vào lòng như ôm đứa con gái của anh.

Con Út đi tu thật rồi sao? Ai sẽ mang lên Sài Gòn cho anh những giỏ cam vườn? Ai sẽ thường xuyên viết thư cho anh kể chuyện quê nhà? Toàn thấy trước là trong những ngày tới anh sẽ phải trăn trở, xót xa biết chừng nào khi nghĩ về con Út. Nó đã hiến dâng linh hồn và cả cuộc sống cho Chúa; đó là một thử thách nghiệt ngã nhất trên đời dành cho con người mà anh biết. Em sẽ không còn được nô đùa, chạy nhảy tùy thích. Em sẽ thôi không được ăn ngon, mặc đẹp tùy thích. Đối với mẹ và các anh chị, em cũng không được nhớ tưởng đến nhiều mà phải toàn tâm toàn ý hướng về Chúa... Phải chăng em mong muốn đáp lại ước nguyện cháy bỏng ruột gan của cha con mình cho đến nhắm mắt là mong trong nhà có được một người con được ơn kêu gọi Chúa?

Đột nhiên, trong đầu Toàn dậy lên một mối hồ nghi: giọng khóc của má chứa đựng nhớ thương thì ít mà tức tưởi, đau đớn thì nhiều.

- Có điều gì má còn giấu con?

Cuối cùng, sự thật đã được thẳng Ba nói ra: Có một đơn vị bộ đội về đóng quân trên xóm Dừa, phía sau nhà thờ. Theo như con Út kể lại trong đơn vị có một cậu bộ đội tên Tuấn rất ngoan đạo nhưng bỏ đi lễ, bỏ xưng tội đã lâu. Vì vậy được đóng quân cạnh nhà thờ cậu ta mừng lắm, lại đi lễ hằng ngày. Rồi nó nghe con Út hát thánh ca, nó để ý thương. Con Út phải lòng cậu ta. Tình cảm nhẹ nhàng thôi nhưng ai cũng biết. Vậy rồi xảy ra một chuyện động trời: cậu Tuấn đào ngũ. Cậu ta trốn đi ngay trong đêm đơn vị liên hoan với thanh niên địa phương để sáng hôm sau chuyển quân đi nơi khác. Con Út không hay biết chuyện người yêu nó đào ngũ. Nó chỉ nghe nói mai đơn vị bộ đội chuyển đi là lật đật chạy xuống thăm và chia tay với Tuấn. Khi con Út tới thì thấy đám thanh niên địa phương đã say khướt, cùng với đa số bộ đội. Thấy con Út, người ta đột ngột nhận ra sự vắng mặt của cậu Tuấn. Vậy là đổ xô nhau đi tìm, đồng thời con Út bị giữ lại để tra hỏi. Người ta một mực cho rằng con Út rú

rê cậu Tuấn đào ngũ. Con nhỏ khóc lóc mấy cũng không ai tin. Người ta yêu cầu con nhỏ dẫn đường cho bốn thanh niên địa phương đi tìm cậu Tuấn. Con nhỏ không chịu đi thì bị lôi kéo. Con nhỏ phản ứng thì bị hăm dọa. Và bốn tay thanh niên đó đã lợi dụng bóng tối...

- Út ơi...

Đêm ấy, nếu có thể đổi được mạng sống của mình để lấy sự trinh trắng hồn nhiên của đứa em gái Toàn sẽ không một chút do dự. Đêm ấy, lần đầu tiên anh có ý nghĩ rằng giáo hội Thiên Chúa giáo đã rất sáng suốt khi cho thành lập các nữ tu viện. Giáo hội đã làm sáng danh Chúa trong việc xây dựng một thế giới thứ hai trên trái đất này...Nghĩ vậy, nhưng nước mắt Toàn cứ chảy đầm đìa vì thương em...

Sau thảm kịch của đứa em gái, Toàn đâm ra chán nản cùng cực và bỏ nhiệm sở. Và để có thể sống qua ngày anh phải đi dạy kèm Anh văn cho những người sắp xuất cảnh, trong đó có mấy đứa của của ông chủ ngôi biệt thự Hoàng Hôn; rồi chính trong ngôi biệt thự này, nơi có một sông xi-phê sang trọng và kín đáo, Toàn trở thành con bạc khét tiếng. Thoạt đầu, sau những giờ dạy, anh lân la tới ngồi xem. Không khí đôi đầu căng thẳng, hồi hộp và cuộc đấu trí quyết liệt một mất một còn giữa các tay chơi dần dà quyến rũ anh. Một trò chơi tâm lý cao cấp rất thích hợp với đầu óc ưa xét đoán của anh. Anh hẹn với mình sẽ có ngày ngồi xuống bên cạnh họ. Ngày đó đã tới: anh nhận được đô la từ Mỹ gửi về. Lần chơi đầu tiên anh gặp may, vét sạch tiền vàng trong túi các “đồng sông”. Được kích thích, anh chơi tiếp và lại gặp may.

Anh trở thành kẻ đam mê lúc nào không hay. Anh không còn quan tâm đến xã hội bên ngoài cánh cổng ngôi biệt thự Hoàng Hôn mặc cho ngày tháng trôi đi cùng với những canh bạc thâu đêm suốt sáng, những giấc ngủ mê mệt...

Trong làng cờ bạc chuyên nghiệp, có lẽ chuyện xảy ra với Toàn sau cái đêm trắng tay đó là chuyện có một không hai.

Nửa khuya Toàn về đến nhà và đánh một giấc đến chiều hôm sau. Thức dậy trong tâm trạng ê chề tuyệt vọng, đầu óc mê muội, tối ám

của Toàn lơ mơ hiện lên một ý nghĩ tự sát, một ý nghĩ so sánh cuộc sống vô nghĩa rỗng tuếch của mình với miếng giẻ rách nằm ở góc nhà, một ý nghĩ giá như giấc ngủ cứ kéo dài vô tận. Không dự định gì cho buổi tối. Không chờ đợi gì ngày mai. Không tiếc nuối, buồn rầu vì từng bản. Không thấy đói. Không thấy khát. Không biết phải bắt tay vào công việc gì bây giờ trong căn nhà trống vắng.

Đúng lúc ấy có tiếng gõ cửa. Người đàn ông Hà Nội đêm qua ở sông bạc xuất hiện trước mắt anh như một bóng ma. Anh thấy lạnh buốt ở sống lưng. Anh mất hết tự chủ, nói lắp bắp:

- Anh tìm tôi?

Người đàn ông trả lời, vẻ tươi tắn hiện trên khuôn mặt:

- Tôi đến thăm anh và có một chút chuyện.

Toàn sực tỉnh:

- Mời anh vào nhà.

Có khách đến, Toàn tự động nghĩ thấy mùi ẩm mốc bốc lên nhà trong nhà, thấy rõ bụi bặm phủ đầy trên bàn ghế, ly tách và các loại sách báo, nhật trình bừa bộn khắp nơi. Anh lúng túng đến mức muốn phát cáu lên với chính mình. Rất may là người khách không để mắt tới bất cứ điều gì, ông tự tìm một chiếc ghế.

Toàn bật điện, mở quạt và ngồi xuống trước mặt người khách.

- Xin lỗi anh Toàn về sự đường đột này- ông Bằng nói sau khi nhận điều thuốc từ tay Toàn - Tôi biết được địa chỉ của anh là qua anh Hoàng.

Toàn ngược lên, nhìn sâu vào mắt người khách thay cho câu hỏi: Có chuyện gì vậy?

- Tôi qua sau khi tan sông, tôi hỏi thăm anh Hoàng để biết qua danh tánh của anh, và tôi thật không ngờ đã gặp được anh là nhà văn mà tôi đã đọc khá nhiều trong một hoàn cảnh lạ lùng như thế.

Toàn thở phào:

- Trước giải phóng tôi có viết, nhưng cũng không nhiều lắm. Văn chương tôi thì khô khốc, nhọc nhằn...ít người đọc.

Dường như không để ý đến điều Toàn nói, ông khách tiếp:

- Tôi có một người em trai họ ở đây là độc giả trung thành của anh. Sau giải phóng ít lâu cậu ta có việc đi công tác ra Hà Nội, mang theo mấy cuốn sách của anh. Trao tất cho tôi, cậu ta bảo tôi phải

đọc cho bằng được. Anh trở thành nhà văn Sài Gòn đầu tiên mà tôi được đọc...

- Cám ơn. Anh cho tôi nghe câu chuyện để thú vị quá...- Toàn giấu không để lộ ra trong giọng nói của mình cảm xúc ngậm ngùi. Từ lâu anh đã quên mình là một nhà văn. Từ lúc nào không rõ anh đã thành kẻ đứng bên lề cuộc sống và văn chương...- Xin lỗi, chắc anh Bằng cũng là người trong làng văn ngoài ấy?

Cuộc trò chuyện đã tự nhiên và thân mật hơn. Bằng vui vẻ:

- Tôi học điện ảnh ở Nga về nhưng không có cơ hội nào để làm phim cả. Thế là tôi tọc mạch cây bút với trang giấy.

Toàn bất giác thở dài:

- Đã nhiều năm nay tôi gần như không quan tâm gì tới văn chương nữa, và cho đến giờ phút này anh là người đầu tiên còn nhắc đến những cuốn sách của tôi...

Rồi Toàn trầm nghĩ: Người khách này thật lạ! Tuy vậy ông ta chưa làm gì khiến mình khó chịu. Ông ta tỏ ra thành thật.

Anh hỏi ý kiến ông khách rồi lấy rượu ra. Rượu, những chai rượu dở dang, luôn có sẵn trong nhà anh.

Hai người cụng ly, không nói gì, uống cạn.

Rót đầy cho mỗi người một ly mới, Bằng nói, một hơi rành rọt:

- Tôi lại phải xin lỗi anh về sự đường đột...Tôi qua tôi thử thời vận và gặp may mắn quá lớn. Hôm nay tôi đến đây là để hoàn trả anh số tiền anh thua tôi trong ván bài sau cùng.

Toàn sửng sốt, suýt làm đổ ly rượu.

- Tôi thì là không hề có ân ý nào khác...Tôi đã quyết định làm thế này ngay từ tôi qua lúc rời khỏi nhà anh Hoàng. Sẽ không có thêm một lần nào tôi và anh lại ngồi sát phạt nhau. Mong anh hiểu tôi.

Trong lòng Toàn dậy lên một cảm giác nôn nao. Anh còn biết nói gì khi tất cả đã rõ ràng: trước mặt anh chỉ có thể là một người thành thực.

Chai rượu vơi đi rất nhanh. Họ nói với nhau đủ mọi thứ chuyện từ Hà Nội đến Sài Gòn, từ điện ảnh tới văn học, từ chiến tranh tới hòa bình...Và khi đề tài đàn bà xuất hiện thì Bằng bỗng trở nên hào hứng, sôi nổi hơn lúc nào hết.

- Phụ nữ Sài Gòn hiện đại lắm phải không?- Bằng hỏi. - Về mặt

nào chứ?

- Chăn gối ấy.

- Hiện đại về mặt chăn gối à? Trời đất, chữ với nghĩa. Nhưng làm sao có thể khái quát nổi, hả ông?

Lần nào cũng vậy, bà Thứ, mẹ Phương luôn luôn đón Toàn bằng thái độ

vừa niềm nở vừa trách móc. Nhưng hôm nay, trong ánh mắt long lanh của bà chỉ có toàn là sự trách móc.

- Lâu ngày mới gặp anh. Chắc anh bận công chuyện dữ lắm?- Bà nói mát mẻ.

Toàn trả lời ngập ngừng:

- Dạ.

- Không hiểu sao con Phương nó gây gổ với tôi suốt cả tuần nay?

Bà làm bộ không hiểu đây thôi. Chính là bà muốn đổ trách nhiệm cho Toàn, khéo léo nhắc nhở Toàn về chuyện tình cảm đứa con gái tuổi Dần của bà. Nàng đang sốt ruột được anh ngỏ lời hỏi cưới.

- Tính tình Phương thật khó, bác à- Toàn đáp cho có chuyện, cố tránh cái nhìn quyết liệt của bà Thứ.

- Không, nó chỉ mới khó gần đây thôi- Bà Thứ nghiêm giọng.

Những điệp khúc bóng gió quen thuộc lại vang lên, nhưng hôm nay âm điệu nghe chừng sắc nhọn hơn. Anh chỉ mong Phương sớm có mặt ở đây, tự khắc bà Thứ sẽ đứng dậy, giải thoát cho anh. Những lần trước, anh có thể chủ động xin phép bà Thứ rồi lên phòng riêng của Phương trên lầu. Hôm nay thì anh ngại ngần. Anh linh cảm thấy từ phía bà Thứ một mối đe dọa ngấm ngầm.

Bất ngờ, bà Thứ hỏi:

- Anh vẫn còn lui tới chỗ biệt thự Hoàng Hôn chứ?

Như sét nổ bên tai, Toàn choáng váng. Không thể giấu đi được bộ mặt thất sắc đang tự tố cáo mình, Toàn đành gật đầu. Anh chưa kịp suy nghĩ tìm cách đối phó, tránh né thì bà Thứ đã ném tiếp vào mặt Toàn một câu phũ phàng như cái tát:

- Đó là một chôn ăn chơi trụy lạc, tôi biết.

Toàn sắp buông xuôi đến nơi. Nhưng anh cố giữ bình tĩnh, nói với vát: - Cháu từng dạy kèm ở đó...

- Tôi biết.

Đến lúc nào đó bà sẽ chính thức nguyên rửa anh đây? Mục đích của bà phải chăng là muốn tống cổ anh ra khỏi nhà ngay lúc này? Toàn mong cho điều đó sớm xảy ra còn hơn là cứ ngồi như trời trồng ở đây cho bà mỗi lúc lại cứa vào lòng anh một nhát dao. Và nhát dao mạnh mẽ nhất, ác độc như anh chờ đợi đã tới:

- Anh thất vọng gì ghê gớm lắm đến mức phải trốn vào trong đó?

Không phải là câu hỏi, đây là lời phán quyết lạnh lùng. Bà sẽ sa xuống hỏa ngục đời đời, bà Thứ à! Toàn nghĩ.

- Thôi má!

Phương đột ngột hiện ra phía sau lưng bà Thứ, lên tiếng.

Bà Thứ lẳng lặng bỏ đi sau khi ném về phía Toàn cái nhìn đầy ác cảm.

Phương cũng đã biết hết mọi chuyện về mình! Ý nghĩ đó vang vang trong đầu Toàn. Anh cảm thấy khó thở, nóng hổi như đang lên sốt. Anh có cảm giác mình đang ngồi giữa đồng đồ nát...

- Má đã lật tẩy anh rồi hả!- Phương vừa nói vừa đập cái tàn thuốc con cháy khét lẹt trong chiếc gạt tàn.

Toàn giật mình, Phương là một cô gái tinh quái nổi tiếng từ hồi còn là học sinh của anh. Khi đã là cô giáo, nàng càng tự hào cho rằng sự tinh quái trong xử thế, nhất là đối với đàn ông, là một vũ khí lợi hại của nàng. Nhờ nó nàng đã loại bỏ được không chỉ những gã đàn ông nhạt phèo bám theo nàng một cách ngu si, mà ngay với những tay xảo quyệt nàng cũng mau chóng nhận ra tim đen của bọn họ và gạt phắt những lời tỏ tình đầy chữ nghĩa...

Chỉ có những người phụ nữ thông minh và tinh quái như Phương mới có thể dùng được từ “lật tẩy” để nói về hoàn cảnh thảm hại của anh lúc này...Nhưng Toàn không cảm thấy bị hạ nhục như trước những câu hỏi gián dị mà thẳng thừng của mẹ nàng. Về kiên nhẫn và ái náy của Phương từ nãy giờ khiến Toàn cảm động. Bây giờ, điều trước tiên là phải trấn an nàng. Anh nói:

- Với riêng anh, mẹ em nói có những điều khẳng khẳng quá đáng. Con bài tẩy của anh không nằm trong biệt thự Hoàng Hôn đâu.

Khuôn mặt Phương chợt lảng buồn:

- Anh bao giờ cũng tỏ ra bí ẩn, khép kín với em. Giờ đây em biết

thêm là em không mang lại cho anh nhiều niềm vui.

Phương còn là một người giàu tưởng tượng và cả nghĩ. Nàng có thể đi xa hơn trong suy đoán nếu như...

Toàn đến gần bên Phương, đỡ nàng đứng lên:

- Ta đến một quán vắng vẻ nào đó đi. Anh đói lắm. Có thể sáng nay là một trong những buổi sáng xui xẻo của anh.

Mùi hương quen thuộc từ thân thể nàng, hôm nay, có thể vì được pha thêm với nỗi buồn tỏa khắp gương mặt, bỗng trở nên đậm đà quyến rũ hơn. Anh muốn ôm lấy cái dáng dấp sầu não của nàng, lần đầu tiên anh nhìn thấy, nhưng nhớ tới ánh mắt của bà Thứ, anh lại thôi.

Và Phương, nàng cũng đứng im nóng lòng chờ đợi vòng tay của Toàn. Đã thiếu vắng lâu ngày những cảm giác mê đắm hạnh phúc, gần đây nàng hay lo sợ nó không có thực nữa. Nàng mong anh từng giờ, từng ngày, hốt hoảng trước một mùa hè trôi đi quá nhanh mà anh thì thoát có thoát không. Câu chuyện về về biệt thự Hoàng Hôn và anh do mẹ kể lại với giọng điệu giận dữ khinh miệt đã thực sự giết chết những hy vọng cuối cùng của nàng... Nhưng hôm nay anh đã tới, đã đứng đây rất âu yếm sát bên nàng. Có thực không?

- Anh không hôn em sao?- Phương suýt òa lên khóc.

Toàn bóp nhẹ bàn tay nàng, nói nửa đùa nửa thật:

- Anh tưởng là kể từ sáng nay anh đã bị tước mất cái quyền đó rồi.

Toàn bối rối liếc nhìn quanh như tên trộm. Không để cho Toàn kịp nói gì, Phương nhón chân áp chặt vào chàng, choàng hai tay qua vai, nhẹ nhàng ôm lấy đầu anh, kéo sát xuống khuôn mặt nàng.

Khi hai người rời nhau, Toàn làm như chẳng có chuyện gì xảy ra:

- Anh đói lắm rồi.

Phương nhìn anh giận dữ:

- Anh thật thô bỉ!

- Em mới là hỗn xược!- Toàn vẫn tĩnh bơ, châm chọc.

Phương vung tay định tát vào mặt Toàn, nhưng Toàn đã kịp ngăn lại. Phương không nhịn được cười.

Một lúc sau, khi đã vào quán ăn, tiếng cười đùa của cả hai đều biến mất, thay vào đó là cuộc nói chuyện nặng nề chưa từng có.

Quán nằm trên một con đường vắng, dành cho những thực khách có túi tiền vừa phải. Toàn ăn cơm tháng ở đây từ thời sinh viên. Sau khi trở về đời sống độc thân, anh lại tìm đến nó. Chủ quán, ông Ngữ, là người đàn ông trầm lặng dễ mến. Trước giải phóng hai vợ chồng ông đều là luật sư có tiếng ở Sài Gòn. Nhưng một tai nạn xe cộ thảm khốc đã cướp đi người vợ và lấy mất của ông hơn nửa ông chân. Ông ở vậy, mở quán ăn bình dân, nuôi hai đứa con trai nhỏ. Với anh, ông là người độc giả đầu tiên đọc những tác phẩm còn nằm trên bản thảo. Và dĩ nhiên ông trở thành nhà phê bình đầu tiên của anh... Ngược lại, thi thoảng ông kể cho anh nghe về những phiên tòa nhớ đời của ông. Ông có một nguyên tắc là không bao giờ nhận bào chữa cho các bị cáo là viên chức cao cấp trong bộ máy chính quyền và quân đội của chế độ cũ. Hỏi vì sao thì ông nói rằng bọn họ có cả một guồng máy bảo vệ lẫn nhau rồi, chẳng cần gì đến mình. Ông có một kỷ niệm cay đắng với bọn họ, có thể viết thành sách, ông nói, nhưng để in cho được thì “còn khuya”. Sau giải phóng Toàn nhắc lại chuyện cuốn sách, ông chỉ lắc đầu thờ dài... Đám cưới Toàn, ông chống nạn đến dự, tặng anh một chai rượu tự tay anh cất lấy. Ngay giữa cuộc vui, ông ghé tai Toàn nói một câu dễ sợ: “Tôi nhìn cặp mắt sắc sảo của vợ anh, tôi bỗng dưng e ngại...”. “E ngại cái gì?”- Toàn hỏi lại. Ông không nói, cười giả lả, nhẹ nhàng đẩy Toàn qua một bên... Có gia đình riêng rồi nhưng Toàn vẫn giữ được một thông lệ là mỗi đầu tháng đưa vợ (và sau này thêm con gái) đến ăn ở quán ông. Vợ anh tỏ ra rất thích những món ăn thuần túy Việt Nam ở đây, mà ngon miệng nhất là món dưa muối, cà pháo chấm mắm tôm. Trước khi đi xuất cảnh, nàng có mấy lần đưa con và người chồng mới toanh của mình đến quán, ăn những bữa ăn kéo dài phát sốt ruột làm con bé phải ngủ gục trên đùi người đàn ông. Ông Ngữ kể lại với Toàn. Ông còn kể thêm về cuộc trao đổi ngắn ngủi giữa nàng và ông khi lần đầu tiên nàng đưa người khách lạ đến quán. Trước cái nhìn kỳ dị của ông Ngữ, nàng vẫn tự nhiên duyên dáng để cho người đàn ông dìu vào quán. Nàng vui vẻ chào ông rồi đi thẳng vào bên trong. Ông thấy nàng không ngồi vào chỗ cũ của Toàn. Từ đó, nàng một mình đi tới phía ông. So với những lúc bên cạnh Toàn thì hôm nay nàng lộng lẫy và tươi

trẻ hơn nhiều. Nàng nói qua đôi môi khô gợt và kênh kiệu:

- Chào anh Ngữ...Em rất tiếc phải báo cho anh hay, em và Toàn đã chia tay rồi.

- Tôi cũng rất tiếc- Nói vậy, nhưng trong đầu ông có một ý nghĩ khác hẳn- Nhưng sao đến nỗi như vậy?

- Dài dòng lắm, anh Ngữ à. Nhưng nói ngắn gọn cũng được: anh ấy là communist thứ thiệt, em không thể sống chung được.

- Ông Toàn mà là communist à?

Nàng gật đầu, vẻ sợ sệt:

- Người ta đã giao cả súng ngắn cho anh ấy! Ông Ngữ không thềm để ý đến câu nói cổ tình gây sự chú ý của nàng, ông muốn chấm dứt câu chuyện:

- Đã không sống được với nhau thì chia tay là phải rồi. Chúc mừng chị đã sớm có hạnh phúc mới!

- Anh ấy và em sắp đi Hoa Kỳ...Sang bên ấy em sẽ nhớ quán ăn của anh lắm đó.

Ông gật đầu, cười cười, thầm mong nàng quay đi cho xong. Quán đang giờ vắng khách, ông không có cơ gì để lẩn tránh nàng, người đàn bà mà ngay lần đầu tiếp xúc đầu tiên ông đã thấy khó ưa. Cuối cùng rồi thì nàng cũng buông tha cho ông sau khi đã “tra tấn” bằng đủ mọi thứ chuyện từ chửi bới, dè bĩu chế độ mới (dĩ nhiên, Toàn trở thành một trong những gương mặt đại diện) đến luyến tiếc ngợi ca chế độ cũ và thế giới tự do mà nàng sắp sửa được bay vào.

Ông nghĩ đến Toàn, thấy tội nghiệp cho anh. Điều tiên tri của ông hôm đám cưới (dù ông chưa nói ra hết) nay đã thành sự thật. Nhưng ông đã có bằng chứng cho thấy sự thật ấy không có gì bẽ bàng hay khủng khiếp. Nó đáng được Toàn chấp nhận. Chỉ tiếc một điều là anh đã mất đứa con gái. Nhưng mà, bất chợt một ý tưởng bén nhọn xuất hiện trong đầu ông: Cũng cần tiết lộ cho quí dữ để thoát khỏi tay nó!

Sau rất nhiều năm ngậm ngùi thương người bạn trẻ đi đi về về lủi thủi, sáng hôm nay, điều ông Ngữ mong chờ đã tới: Toàn và một cô gái trẻ đẹp trên hai chiếc xe đạp đang dừng lại trước quán...

Phần hai

Một sự im lặng nặng nề bao trùm lấy hai người suốt dọc đường cho đến khi đã vào ngôi trong quán. Ông Ngữ có đến bàn trò chuyện vui vẻ với họ một lát, rồi thôi, không khí lại lặng xuống khó chịu. Vẻ ương bướng trên gương mặt Phương và vẻ ưu tư nhăn nhúm trên trán Toàn dường như báo trước một buổi sáng u ám dành sẵn cho hai người. Toàn kêu hai đĩa ốp la nhưng mỗi người chỉ ăn được một góc nhỏ. Trước mặt họ, bây giờ, là hai ly bia. Những ngón tay có móng màu tím nhạt của Phương nghịch nghịch với đám bọt bia trên ly. Toàn hút thuốc luôn miệng. Anh cầm ly bia, quay sang nhìn Phương:

- Uống với anh!

Không chờ Phương đáp lại lời mời, Toàn nốc cạn một hơi. Anh đặt ly xuống bàn, cầm ly của Phương kê sát môi nàg.

- Uống rồi nói chuyện gì chứ?- Toàn nói.

Phương ngửa cổ uống hết ly bia. Toàn không thấy bất ngờ. Anh đã đoán trước những ý tưởng quyết liệt của nàng, và anh biết câu chuyện sáng nay sẽ bắt đầu từ đó.

- Anh còn thích đi Đà Lạt nữa không?- Phương nói, mắt nhìn thẳng phía trước.

- Ngay bây giờ, nếu em cùng đi.

- Còn một tháng nữa mới hết hè, anh có dám bỏ Sài Gòn một tháng không? Toàn cười nhạt:

- Anh cảm thấy em cũng không tin vào chuyện đó nữa; vậy thì hỏi làm gì? - Đó là ao ước của em. Để anh có thể quên đi biệt thự Hoàng Hôn.

- Má đã nói với em những gì vậy?

- Má nói đó là nơi ăn chơi trác táng...Có cả “chuyện kia” nữa...

Toàn thấy nhột nhột khắp người. Hình ảnh cuộc làm tình như trận đấu thù

hằn giữa hai võ sĩ đô vật đêm hôm kia hiện ra. Không thể tưởng tượng nổi một cảnh tượng như vậy đã xảy ra mà trong đó chính anh là kẻ chủ động, kẻ đóng vai chính. Cái gì đã khiến xui anh buông thả đến mức đó? Anh đã không kiểm soát được lý trí và hành vi của mình do nửa chai Johnny Walker chẳng? Không, không thể đổ tội cho rượu được. Anh đã từng uống nhiều hơn thế trước những lần ân ái với Phương mà đã có khi nào dữ dằn đến mức như là hăm hiếp như vậy đâu; anh luôn luôn đủ tỉnh táo lắng nghe và nắm bắt chính xác nhịp điệu từ thân thể nàng để tạo nên sự hòa nhịp tuyệt vời... Cái đêm hôm ấy là đêm gì mà lòng trí anh đầy hận thù và kích động? Toàn không tự trả lời được những câu hỏi đến dồn dập trong đầu. Anh cảm thấy cả người nhóp nhép trơ trẽn, cảm thấy bức bối trước cái nóng mùa hè và mùi vị quán xá. Anh thêm một cơn mưa mịt mù trời đất. Thêm một dòng sông tuổi thơ. Thêm một góc biển vắng người. Anh cần được đắm chìm trong mưa, trong dòng sông, trong biển...Anh đang có cảm giác mình giống như một loài cây dị hình trên thân tua tủa những năm và năm...Anh khao khát một đời sống giản dị thanh sạch biết chừng nào!

- Anh là loại người bỏ đi rồi, em à- Toàn buột miệng nói, dường như có sự thúc đẩy của vô thức.

Phương nhìn anh, lắc đầu buồn bã:

- Không phải. Anh là người đàn ông ích kỷ. Anh không hề yêu em. Có thể Phương nói đúng chẳng? Chưa bao giờ anh cảm thấy bớt cô đơn dù đã có nàng. Bên cạnh nàng, anh không tìm được ra nhiều lời để nói. Niềm hoan lạc đến từ những cuộc yêu đương nồng nàn tan biến đi rất nhanh khi anh lặn ra khỏi người nàng và không thể nào tìm thấy lại sự hưng phấn. Cứ sau một trận thua ê chề ở biệt thự Hoàng Hôn, anh thường tìm đến nàng mong được quên những cảm giác cay đắng. Nhưng khi đã khuây khỏa rồi thì trong đầu anh những quân bài nối đuôi nhau hiện ra; hiện ra không khí ngột thở căng thẳng của canh bạc với khói thuốc đậm đà...Anh trở nên lơ đãng

thờ thần bên Phương. Phương trở nên vô vị nhạt nhòa bên anh. Anh cần đổi mặt ngay với những con bạc lạnh lùng như hấp dẫn. Dáng người, khuôn mặt, những cử động trên những ngón tay của bọn họ nổi rõ mòn một trong trí tưởng anh. Chỗ ngồi quen thuộc của anh còn để trống...rồi anh đến. Không còn Phương đâu nữa...Nỗi đam mê lớn nhất của anh từ bao năm nay là nỗi đam mê sát phạt, là những cảm giác mạnh khi thua to, khi thắng đậm. Còn Phương, nàng chỉ cho anh một chút thư giãn, một chút nhẹ nhõm, một chút hương vị ngọt ngào của da thịt nàng. Có thể Phương đã nói đúng chẳng, rằng anh không hề yêu nàng? Anh không hiểu rõ được điều này. Anh càng không hiểu rõ được nếu bỗng dưng Phương vắng hẳn trong đời anh thì lòng anh sẽ dừng dừng hay đau đớn...Nếu như, ngay lúc này, Phương đứng dậy, bỏ đi, để mặc anh ngồi lại đây một mình, anh sẽ cố van nài nàng ở lại hay là lặng thinh chấp nhận để cho một ngày không có gì mới lạ như bao ngày khác trong đời anh chậm chạp trôi đi? Anh không biết. Từ lâu, anh đã mất hẳn thói quen lựa chọn. Từ lâu anh đã không phải tự mình quyết định một vấn đề gì quan trọng liên quan đến mình. Anh đã không quan tâm đến thế giới đàn bà từ sau cuộc ly hôn, nhưng khi Phương từng bước đến với anh, anh không thấy có lý do gì để từ chối nàng, và rồi càng ngày càng định hình rõ một quan hệ rất dễ dẫn tới hôn nhân. Bao nhiêu lần nàng tha thiết muốn chính thức hóa mối quan hệ đã quá sâu đậm giữa hai người- anh và nàng cần phải thành vợ chồng bình thường như những đôi vợ chồng khác trên đời. Đáp lời nàng, Toàn chỉ tỏ rõ một thái độ thờ ơ kéo dài. Anh chưa kịp hiểu ra đầy đủ chuyện gì đã diễn ra giữa mình và Phương sau gần một năm quen biết nhau.

- Anh bắt em nói chuyện, còn anh thì nín thinh- Phương bóp mạnh cánh tay Toàn, đánh thức anh ra khỏi dòng suy nghĩ miên man- Anh đang nghĩ đến đêm nay và những Mười, Đăm, Già, Xì phải không?

- Không. Hình như em có vẻ thích thú chuyện “lật tẩy” anh lắm! Phương ngả đầu vào vai Toàn:

- Em lo lắng cho anh thì đúng hơn. Mắt anh sâu và mặt anh hốc hác thấy ghê. Anh đã thành nghiện ngập rồi sao? Anh nói đi. Đừng có

câm như hén nữa!

- Ngày và đêm của anh quá dài, anh muốn đốt nó đi thật mau- Toàn nói.

- Má em nói ở đó đánh sát phạt ăn thua đến bạc triệu. Anh lấy đâu ra nhiều tiền để chơi hoài vậy?

Toàn nói hần học:

- Anh thường xuyên nhận được một khoản tiền từ Mỹ gửi về. Thoạt đầu anh nghĩ đó là khoản tiền vô nghĩa. Anh ném nó vào những canh bạc. Giờ đây, anh nghĩ khác. Không có nó anh sẽ điên lên mất vì khoảng trống thời gian quá lớn.

Lặng đi một hồi lâu, Phương nói:

- Em không hiểu gì anh hết, và em cũng không giúp được gì cho anh. Vậy mà em cứ khổ sở tự hỏi là tại sao anh không đến với em thường xuyên hơn?

Toàn cay đắng:

- Anh không nghĩ là mình có thể làm khổ được ai, cũng chẳng thể nào làm ai sung sướng.

- Nhưng với em đó là chuyện có thực. Cái gì em quan tâm thì anh lơ là. Cái gì em tha thiết thì anh coi thường. Em cứ sợ đến một ngày nào đó anh sẽ bỏ em lại một mình. Mà em càng sợ thì thấy anh càng xa cách hơn...-Tiếng nấc bật ra khỏi cổ họng Phương.

- Không. Trong thành phố chen chúc này, anh chỉ có mình em là thân thiết nhất.

- Gần đây, cứ đêm xuống là em hoang mang...Nhiều đêm chịu không nổi, em đạp xe đến biệt thự Hoàng Hôn. Em dừng xe lại trước cổng, định bấm chuông gọi anh. Nhưng rồi tưởng tượng thấy khuôn mặt sắt đá của anh, em lại sợ, bỏ đi. Còn căn nhà của anh, ở đâu, sao anh cứ giấu em mãi? Sao anh không đưa em về đó một lần?

Toàn lắc đầu. Anh định nói như nhiều lần định nói để trả lời Phương: Căn nhà anh còn đầy âm vang những cuộc cãi vã ầm ĩ, tiếng thủy tinh vỡ xối xả, tiếng khóc thất thanh của con gái anh chìm trong tiếng la hét sắc lèm dài hơi của vợ anh. Cặp mắt trừng trừng của nàng nhìn như muốn ăn tươi nuốt sống anh. Ánh mắt khủng khiếp ấy sẽ còn ám ảnh anh suốt đời. Nhìn đâu trong nhà

cũng thấy dấu vết của cuộc “chiến tranh” dù anh đã cố gắng thu dọn nhiều lần...Anh sợ ngôi nhà-một-thời-địa-ngục ấy đến mức thỉnh thoảng phải tìm cách uống thật say mới dám bước chân về... Nói làm sao để Phương hiểu đây? Toàn nghĩ và tự dưng lắc đầu.

Phương nói như rên rỉ:

- Trời ơi, anh cứ lắc đầu hoài. Nếu chẳng may xa anh có lẽ em sẽ nhớ nhất những cái lắc đầu của anh.

- Từ sáng giờ anh thấy em nói hơi nhiều những điều không vui. Hay là, anh mới chợt nghĩ, má em đã không còn muốn thấy mặt anh nữa từ sau khi biết anh lui tới biệt thự Hoàng Hôn?

Toàn nói, rồi rót thêm bia vào hai ly không. Nắng đã lên cao phía bên ngoài quán. Một đám khách ồn ào ùa vào, trước khi ngồi xuống ghế ai cũng liếc nhanh về phía Phương. Sáng nay trong vẻ sầu muộn, gương mặt ngời sáng của Phương có sức thu hút lạ kỳ, trước tiên là từ đôi mắt trong trẻo mở lớn dưới hàng mi cong. Ông Ngừ rời khỏi cuốn sách dày cộm, từ sau quầy khập khiễng với cây nạng đi ra tiếp khách.

Phương gạt hết tóc ra sau lưng, dùng khăn mù xoa buộc lại hờ hững. Toàn đã quen với động tác đó của Phương: hoặc là nàng sắp nói những chuyện nghiêm túc hoặc sắp sửa ra về. Nhưng hôm nay anh hồi hộp lạ thường. Phương vui vẻ nhả nài, nói:

- Má thất vọng về anh rất nhiều. Má lên án anh nặng nề. Lúc đó, vì quá ngỡ ngàng em không tìm ra được lời lẽ gì để bênh vực anh. Và em càng suy sụp bao nhiêu thì bà càng hùng hổ bấy nhiêu.

Toàn không ngờ là Phương có thể bị tổn thương đến thế. Anh nhìn nàng lo lắng và thương cảm. Anh muốn nói một lời gì đó để an ủi nàng nhưng không nói được.

- Em vẫn chưa nói hết, phải không?- Toàn hỏi, khi nhận thấy nét mặt Phương đang từ từ biến sắc.

Như đã dồn nén từ lâu và không còn kìm giữ được nữa, giọng Phương vỡ òa ra:

- Má không muốn thấy em quan hệ với anh nữa! Toàn run lên giận dữ:

- Vô lý!

- Má em có cái lý của bà. Bởi vì anh lập lờ trì hoãn việc hỏi cưới

em và anh đã sa vào lòng “tứ đồ tường” theo như bà nghĩ. Bà không còn tin anh nữa!

Toàn quên cả giữ gìn ý tứ, anh nói trong cơn bực tức:

- Một con người độc ác!

Phương kêu lên:

- Không! Chỉ vì bà quá thương em. Nhưng đó là chuyện riêng của má em. Em sẽ tìm cách thuyết phục.

- Nhưng làm sao anh có thể tự nhiên đến với em như lâu nay?

- Mặc kệ má em. Anh cứ đến với em. Vì em, anh phải gắng lên.-

Phương vừa nói vừa ôm vòng ngang lưng Toàn- Đêm nay anh có đi dạy học đâu không? Đến chơi với em đi.

Một ý tưởng lạ lùng có thể nằm im rất lâu trong tiềm thức Toàn bỗng hiện lên rõ ràng trong đầu anh. Người con gái này trời đã dành cho anh. Anh sẽ đưa nàng rời khỏi thành phố xô bồ náo động này. Hai người sẽ về quê anh, sống giản dị bình thường như bao người chân quê khác. Sẽ thành vợ thành chồng, yêu thương và gắn bó, sinh con và nuôi dạy chúng... Những tháng ngày êm ả. Không có những dự phóng lớn lao nên không có những mối lo toan dằn vặt. Không thất bại đón đau vì không mơ tưởng đến những thành công vang dội. Chung quanh hai người chỉ là một vùng quê hiền lành chứ không phải là một xã hội phức tạp. Chỉ có anh và nàng, ngoài ra không còn một ràng buộc nào khác. Những trách nhiệm tinh thần, những món nợ với cuộc đời đều đã được giữ sạch.

- Anh yêu em!- Toàn cúi xuống, thì thầm như nói với chính mình, tựa nhẹ cằm mình vào mái tóc nàng- Anh sẽ cố quên đi nỗi đam mê quỷ ám đang từng ngày tàn phá đời anh.

- Em sợ anh không cương quyết... Em sẽ tìm cho anh thêm vài chỗ để anh dạy kèm nghe?

Toàn như không nghe thấy Phương nói gì, anh mãi theo đuổi những ý nghĩ riêng rồi tung lộn xộn... Cuộc đời này đã không yêu thương anh, đã gạt anh sang bên lề như một vật thừa thãi, vậy mà anh yêu thương nó biết bao nhiêu. Xã hội này, loại trí thức tầm tầm như anh đầy dẫy, thất nghiệp và đập xích lô, chạy mách và ăn bám vợ con, vậy mà rất nhiều lần anh khẳng khái trong suy nghĩ đời được cải tạo nó, làm cho nó tốt đẹp, công bằng hơn. Anh đã thành

kẻ xa lạ ngay trên thành phố yêu dấu này. Anh đã đánh mất niềm vui lòng vòng qua các đường phố mỗi sáng tỉnh mơ, mỗi đêm khuya khoắt. Chợt nghĩ về đám học trò cũ của anh, nghe nói có đứa làm lớn, có đứa lang thang, có đứa đi kinh tế mới bị sốt rét ác tính, chết. Nghe nói những tệ nạn cũ của ngày trước giờ đã phục hồi và hoành hành dữ dội trong thành phố này...Khu nhà ổ chuột ngày càng xập xệ, rách nát, ở đó vẫn còn chui ra chui vào một thằng bạn học của anh...Công viên có cây đa trăm tuổi vẫn lớn vồn những hình ma bóng quế, vẫn là cái túi đen ngòm chứa chất thú tính con người. Xóm Âm Hồn ngày xưa là lãnh địa của một băng cướp khét tiếng, bây giờ vẫn vậy và còn rùn rợn hơn...Những số phận bị bỏ mặc cho dòng đời. Những tâm hồn lương thiện bị dập vùi. Những khát vọng sống, làm người không được biết tới. Tất cả vẫn còn đó. Và còn đó trong anh những câu hỏi về cuộc nhân sinh phi lý, còn nguyên một vết thương chưa bao giờ được xoa dịu vì đã từng chạm đến đáy sâu của những kiếp người trầm luân. Còn nguyên một ý thức phản kháng! Một tiếng thét phẫn nộ! Vậy mà trong bao nhiêu năm qua, anh chỉ là một con bạc không hơn không kém, tự nhốt mình giữa căn phòng nhỏ hẹp, chạm mặt đến nhàm chán với đám bảy con người đã thành người máy, lấy những ván thắng ván thua làm thước đo cách thế và giá trị tồn tại của mình. Giờ trước còn xôn xao, háo hức, giờ sau đã chán chường cùng cực. Lấy ấy một vài tin tức nóng hổi, giật gân trong thành phố, trong nước do chủ nhà thông báo cũng không lọt được vào tai anh. Lúc ấy, kẻ bàng quan số một là anh. Nhưng kẻ đòi dân thân mạnh mẽ số một cũng là anh mỗi khi trên đường khuya về, canh bạc đã bỏ quên hoàn toàn sau lưng, anh chợt nhớ ra anh là ai, đang trôi đến đoạn nào của dòng sông lịch sử, đang đi trong thành phố thân thương chưa ngủ ngon giấc...

Phương ngồi thẳng dậy, lay mạnh vai Toàn:

- Anh đang nghĩ gì vậy? Có nghe em nói không? Toàn lắc đầu:
- Chuyện gì vậy?
- Tức thiệt. Về chuyện dạy kèm của anh, em tính tìm thêm vài chỗ cho anh. - Từ từ đã. Lúc nào cần anh sẽ nhờ đến em.
- Anh phải làm việc thật nhiều để đầu óc khỏi nghĩ lung tung.

Toàn tròn mắt nhìn Phương muốn thốt lên: “Hôm nay em thật dễ thương!”

Những lúc êm đềm như thế này bên Phương, nếu không phải ở giữa quán xá,

Toàn sẽ yêu cầu Phương hát cho anh nghe những ca khúc của Cung Tiến...

Trước giải phóng, Phương là học trò của anh ở lớp 12A1, trường B. Nàng học xuất sắc ở tất cả các môn, nhưng với môn Triết của anh thì chỉ vào loại trung bình. Toàn bắt đầu để ý đến nàng từ sau những phút văn nghệ cuối giờ dạy của anh. Anh này hát Phạm Duy, cô nọ Trịnh Công Sơn, cô khác Vũ Thành An... Toàn nghe nhưng không thích lắm. Nhạc Việt Nam anh chỉ thích nhất là Cung Tiến, mặc dù ông sáng tác không nhiều. Khi anh hỏi có ai biết hát nhạc Cung Tiến không thì ở dãy bàn cuối lớp có một cánh tay nhẹ nhàng giơ lên: Nguyễn Thị Kim Phương. Toàn vụt nhớ ngay. Đây là cô bé ưa thích dẫn thơ, ca dao, tục ngữ vào những bài luận của mình, rất nhiều khi không chính xác. Thế nhưng có một lần, khi cả lớp bí tắc không tóm gọn được nội dung của “tình cảm đam mê” thì cô ta nhanh nhẩu xin trả lời: “Khi yêu trái ầu cũng tròn-Khi ghét trái bồ hòn cũng méo”. Tuyệt! Toàn thầm khen. Bữa đó, Phương còn làm anh ngạc nhiên về giọng hát khá truyền cảm và kỹ thuật. Nàng hát “Thu Vàng”. Những hôm sau là “Nguyệt Cầm”, “Hương Xưa”, “Lệ Đá Xanh”... Đến khi nàng hát bài “Đêm Hoa Đăng”- bài hát này anh chưa hề nghe, nhưng theo nàng là của Cung Tiến- thì anh buộc phải thừa nhận là anh thích nghe nàng hát mãi...

Những cô gái tinh nghịch trong lớp mở chiến dịch gán ghép anh với nàng, với cái chứng cứ rõ ràng là hai người đều có chung một câu nói là âm nhạc Cung Tiến. Nhưng Toàn không đi xa hơn được. Anh chủ động cắt bớt những chương trình văn nghệ mini cuối giờ dù trong thâm tâm không muốn vậy. Từ đó anh không còn được nghe nàng hát nữa.

Rồi cùng với hàng trăm học trò khác của anh, cuối niên học đó Phương rời khỏi trường và biệt tăm hẳn. Đúng mười năm sau, tình cờ anh gặp lại nàng ngay trước cổng ngôi trường cũ. Nàng đã là cô giáo, dạy học ở đây gần năm năm rồi. Vậy nghĩa là hai năm sau khi

anh bỏ dạy nàng mới về trường. Cuộc gặp gỡ bất ngờ làm thức dậy trong anh những xao xuyến cũ tưởng đã chết hẳn từ lâu. Và, sau mười năm, anh lại được nghe nàng hát, không phải trong lớp học mà ngay trong căn phòng xinh xắn của nàng. Có thêm tiếng đàn gui-tare và một không gian ấm cúng, giọng hát nàng như được chấp cánh. Có anh là thính giả duy nhất gần gũi, nàng hát mà anh như muốn thổ lộ những tâm sự thầm kín. Anh cảm nhận được điều gì còn ẩn sau những giai điệu...Nhẹ nhàng nhưng không cưỡng lại được, lời-Phương-không-nói-ra cứ từng ngày thấm sâu trong anh...

- Về đi anh, trưa rồi-Phương nói.

- Em về một mình nghe. Anh ngồi lại chơi với anh Ngữ chút xíu. Lâu quá hai anh em không gặp nhau...

- Còn đêm nay?

- Anh thề sẽ không đến “chỗ ấy” đâu! - Vậy đến với em đi!

- Cũng có thể...

- Hay mình gặp nhau ở quán cà phê nào đó? - Ừ. Anh sẽ phen cho em.

Khi tà áo dài trắng của Phương khuất ở cuối đường Toàn còn đứng hút thuốc tàn ngẩn hồi lâu. Anh vừa nhận ra một phần tâm hồn mình nơi cô gái ấy.

- Tôi vừa nhận được thư của bà Thương (Thương là tên người vợ cũ của Toàn)- ông Ngữ nói.

- Chắc là vì nhớ thèm các món ăn Việt Nam của anh chứ gì?- Toàn nói.

- Ừ. Bà Thương có ý định mở một quán cơm Việt Nam ở bên ấy. Bà viết thư xin tôi một số kinh nghiệm và bí quyết.

Toàn cố giữ để không bật ra một tiếng cười rẻ rúng. Có lẽ nàng đã nghĩ tới chuyện ấy từ lúc còn ở bên này, từ lúc đưa chồng mới của nàng đến quán ông Ngữ.

- Bà Thương có than phiền về ông- Ông Ngữ nói. Toàn giật mình:

- Cái gì?

- Ông có muốn đọc thư không?

Toàn trả lời cộc lốc:

- Không. Nhưng bà ấy nói gì về tôi?

- Về khoản trợ cấp thường xuyên dành cho ông. Bà ấy nói là phải

chất chịu đựng lắm mới có thể gởi cho ông, nhiều lúc đã toan cúp luôn rồi. Bà ấy còn nói bà nghe phong phanh ông lấy tiền đó nướng vào sòng bạc. Giọng điệu thiệt kẻ cả.

Toàn bủn rủn chân tay muốn khụy xuống. Thật là một đòn địch đáng với anh! Không có gì có thể làm anh đau đớn, nhục nhã hơn nữa. Anh không kiềm chế được, thốt lên:

- Khốn nạn!

- Nếu không đáng là bao thì ông thôi quách nó đi.

Toàn gục đầu xuống bàn. Cái gì đã bịt mắt anh suốt bao nhiêu năm qua khiến anh không thấy được sự bố thí miệt thị của người đàn bà nằm trong những tờ đô la xanh đỏ anh vẫn thường xuyên nhận được? Cái gì đã ngăn cản anh một lần, chỉ cần một lần thôi, phản tỉnh? Phải, chỉ cần một lần phản tỉnh thôi là anh sẽ nhận ra ngay sự ngu xuẩn của mình: tư cách anh đã bị người đàn bà đánh xuống thang điểm cuối cùng. Anh đã không đủ bản lĩnh để từ khước sự giúp đỡ xuất phát từ một lời hứa cho có chuyện trước lúc nàng bỏ anh. Anh ngỡ lương tâm được an ủi khi nghĩ rằng mình đã hối lộ đứa con gái yêu thương để được thoát khỏi địa ngục, nhưng bây giờ nàng đã phản đòn: nàng đang trả phí tổn cho hậu quả của một ca chấn thương tinh thần của anh!

Thôi đi nghe, Toàn! Toàn thâm nhủ và trên mặt anh hiện lên sự thù hằn dễ sợ.

- Tôi làm ông buồn hả?- Ông Ngử nhìn Toàn, hỏi. - Không. Tôi cảm ơn anh.

- Chuyện đó không đáng. Ông sắp sửa phải cảm ơn tôi về một chuyện khác lớn hơn, quan trọng hơn.

- Anh nói đi.

- Một người bạn ở Mỹ vừa gởi về cho tôi cuốn tiểu thuyết đang “best-seller” bên đó. Tôi đọc rồi, tuyệt. Ông dịch ngay đi, kiếm tiền xài.

- Có nhà xuất bản nào chịu nhận không?

- Tôi cam đoan với ông là có! Cả nước đang đọc sách dịch. Các nhà xuất bản đang tranh giành bản thảo.

Toàn cả quyết:

- Anh cho tôi mượn cuốn sách.

Bằng trở lại tìm Toàn nhiều lần nữa sau đêm ngủ lại nhà Toàn. Hai người trở nên gần gũi nhau qua những câu chuyện.

Tốt nghiệp loại ưu trường điện ảnh Mátxcova, Bằng có ý định ở lại Nga thêm vài năm nữa để có thể vừa làm vừa học thêm với các đạo diễn Nga tiếng tăm. Nhưng không may cho anh, lúc bấy giờ tư tưởng xét lại của Krútsốp đã phát triển mạnh thành phong trào ở Liên Xô. Bằng là đảng viên, là bí thư chi bộ, nghĩa là thuộc hàng cốt cán của đảng. Sợ anh bị lây căn bệnh xét lại nguy hiểm đó, người ta rút anh về nước như đã rút về nước một phần lớn cốt cán đang theo học hoặc nghiên cứu tại các trường ở Liên Xô. Nhưng đối với Bằng thì đã quá muộn rồi. Vợ anh cũng bị vạ lây- nhân một đợt giảm biên chế, nàng về với anh hẵn. Hai vợ chồng cùng thất nghiệp, sống hoang mang và thoi thóp bằng số nữ trang còn lại từ ngày cưới nhau..Hồi ấy có một vài cây bút trẻ tài năng thì ít nhưng rất háo danh, trong đó có Quốc Vượng, con trai độc nhất của một nhà buôn. Hắn viết truyện ngắn, mang đến cho Bằng xem. Bằng sửa nát như tương cả cái truyện, gần như đã viết lại mới hoàn toàn, thế mà hắn không tự ái, vẫn vui vẻ cầm bản thảo về đánh máy, gửi đi. Dĩ nhiên là đăng được.

Đồ đạc trong nhà có được là nhờ mấy năm học Liên Xô lần lượt rơi vào tai người khác, sự khánh kiệt đã rõ dần, lúc ấy, trí Bằng bỗng sáng bừng lên, anh nghĩ đến Quốc Vượng và bảo thảo cuốn tiểu thuyết của mình. Anh tìm gặp Quốc Vượng. Hắn đang còn một bước nhảy vọt vào văn đàn. Trong khi đó sự nghiệp văn chương, điện ảnh của ông chưa đi đâu nhưng cầm bút đã kết thúc. Anh sẽ cho thằng Quốc Vượng cuốn tiểu thuyết của mình! Đổi lại, hắn sẽ cho anh cái ăn như đã từng đãi anh những châu bìa ngút trời sau khi anh tân trang “tác phẩm” của hắn...Không ngờ Quốc Vượng đồng ý một cách hồ hởi! Chỉ có một điều kiện: Anh và hắn sẽ bàn bạc gọt giũa những chỗ gai góc. Anh được cầm trước số tiền bằng gấp hai mươi lần nhuận bút của cuốn sách. Hắn hứa nếu cuốn sách gây được tiếng vang, tùy vào mức độ, hắn sẽ thưởng anh hậu hĩnh. Đúng như mong đợi của hai người, cuốn tiểu thuyết “của Quốc Vượng” đã được ấn hành. Tài năng của Quốc Vượng đã được khẳng định! Bằng yên tâm sống được ba tháng để viết thêm một cuốn tiểu thuyết về đề tài

công nhân theo đề nghị của hắn. Loại đề tài này Bằng không rành lắm nên viết có hơi chậm. Quốc Vượng thường xuyên đến nhà giục anh vì hắn đã lỡ hứa với nhà xuất bản về thời hạn nộp bản thảo. Càng gần đến hạn hắn càng tỏ ra nóng ruột đến mức không còn biết điều gì đang xảy ra trong quan hệ giữa hai người. Hắn không trực tiếp đến nhà anh nữa. Vợ hắn đến. Đó là một cô gái mà bao nhiêu nét đẹp đã dồn hết ra bề ngoài, cho nên, bên trong, tâm hồn và đầu óc, không còn gì đáng kể nữa. Mỗi ngày Bằng phải giao cho cô năm trang viết tay để về đánh máy. Bằng thường không có đủ số trang để giao ngay khi cô ta đến mà phải cầm đầu gối viết trước ánh mắt giận dữ và những lời chì chiết của cô ta. Có nhiều lần không giữ được kiên nhẫn cô ta chờ đợi cô ta đã vùng vằng bỏ về, sau khi ném lại cho anh mấy câu chửi rửa. Nước mắt đắng cay tủi nhục đã nhỏ xuống trên những trang bản thảo viết thuê cho Quốc Vượng. Nhưng riết rồi Bằng cũng quen đi. Anh lại “câu” được một nhà văn trẻ khác, bạn của Quốc Vượng. Sức ép tăng lên, thì giờ eo hẹp, anh hì hục suốt ngày đêm với cây bút chì và trang giấy. Vợ của anh, hình như thấp thoáng khi chiều xuống, đêm về, hình như lướt qua bàn làm việc của anh rồi mất hút, thường để lại mình anh và một khoảng không vắng lặng trong nhà. Anh không hay biết rằng trong lúc mải mê với các nhân vật của cuốn tiểu thuyết trinh thám thì vợ anh và một người đàn ông khác đã cùng nhau viết đến chương cuối của cuộc tình vụng trộm nhưng đầy háo hức. Kể từ đó anh thề đoạn tuyệt hẳn với văn chương!

Về quê vay được họ hàng một ít tiền làm vốn liếng, Bằng, không còn cách nào khác, xông thẳng vào trận chiến buôn bán của Hà Nội. Sự tồn tại được tính từng ngày và từng thương vụ lật vật. Nhưng rồi chỉ nhờ một lần liều lĩnh, một lần may mắn, với cả một lần ngốc nghếch nữa... Bằng đã phát lên thật nhanh, nghiễm nhiên trở thành tay buôn hàng cao cấp có cỡ. Bây giờ Bằng mới sắp xếp thời gian, sắp xếp nhân sự đàn em vào guồng máy làm ăn để tránh xuất đầu lộ diện nhiều, để hình ảnh nhem nhuốc bụi bặm của anh ngày nào có thể biến mất đi trong đầu óc của dân phố chợ. Bây giờ Bằng bắt đầu làm quen với sinh hoạt, thói ăn chơi của giới có tiền, có máu mặt của Hà Nội... Một vài lần anh chạm trán thẳng Quốc

Vạn- trong quán bia, trong sòng bạc...-nhưng cả hai đều phớt lờ nhau. Con người ta ai cũng có số. Bằng nghĩ vậy như là tự trả lời mỗi khi anh sực nhớ rồi ngạc nhiên đến khó hiểu về tình trạng của mình. Duy chỉ có một điều anh quyết không thụ động ngồi chờ số phận đưa đẩy mà sẽ tự mình toan tính, thúc đẩy cho nó mau chóng trở thành hiện thực. Đó là ý định rời bỏ hẻm Hà Nội để vào hẻm Sài Gòn. Đó không phải là cuộc ra đi thuần túy tìm vùng đất mới.

Bằng cho là mình hai lần gặp may khi vừa đặt chân lên đất Sài Gòn. Một là thắng đậm trong lần đánh bạc thử thời vận đầu tiên tại nhà ông Hoàng. Hai là gặp được nhà văn Nguyễn Toàn. Khởi đi như thế là tốt đẹp. Sài Gòn hình như đã sẵn sàng đón anh vào hội nhập.

Nghe xong câu chuyện quá khứ của Bằng, như từ trong vô thức Toàn thốt lên một câu lạ lùng:

- Tôi sợ nhất là lúc nhắm mắt xuôi tay mà vẫn chưa biết được một mùa thu Hà Nội.

Bằng khẽ cười:

- Anh vẫn còn mơ mộng lắm đấy!

Toàn ngạc nhiên:

- Sao lại vẫn còn? Không có gì có thể giết chết được tâm hồn mơ mộng của rồi cả. Nhưng điều tôi nói đâu phải là mơ mộng. Hà Nội, tôi hằng ước ao một lần được đến để tìm lại một mảnh tâm linh của chính mình.

Bằng nói:

- Có thể là Hà Nội cất giữ của mỗi người Việt chúng ta một mảnh tâm linh, nhưng theo thời gian nó đã đánh mất rất nhiều của người này người kia.

- Vậy anh tưởng rằng ở đây, phương Nam này, thành phố Sài Gòn này có thể mang lại cho anh toàn những điều tốt lành chăng?- Toàn nói mà không hay biết mình đã cất giọng và riết róng.

- Không, tôi không kỳ vọng gì nhiều. Nhưng đơn giản là tôi muốn hoàn tất nốt phần còn lại của đời mình một cách êm thấm. Rất may cho tôi là tôi có một khoản tiền lớn và không có những mối liên hệ tình cảm sâu sắc. Cô đơn thật dễ chịu.

Tự dung Toàn nghĩ tới đưa em gái tu sĩ rồi thầm hỏi với một nội

tâm như thế nào mà người ta có thể quay lưng trước một cuộc sống dồn dập muôn màu muôn vẻ này. Không lẽ có trên trần gian những cõi riêng tư bất khả xâm phạm, ở đó hết ngày này qua ngày khác một người ngồi đối diện với bóng mình, nói chuyện với chính mình? Người đàn ông này không có vẻ gì của một đạo sĩ hay thiền sư, vậy thì cuộc đời đầy sóng gió của anh ta chẳng lẽ dễ dàng thu xếp được qua một bên? Dường như anh không có ý thức trả thù đời, không để tâm oán giận ai, thản nhiên đi tiếp đoạn cuối hành trình một đời người. Nghĩ tới đó, trong tâm hồn Toàn chợt dậy lên những cảm xúc kỳ lạ- như là cảm thông vừa như là bức bối, như là xót thương vừa như là thắng thốt đến mức khó chịu. Bao trùm lên tất cả là niềm yêu mến. Phải rồi, không biết từ lúc nào, Toàn bắt đầu cảm thấy yêu mến người đàn ông xa lạ này. Bất ngờ với cả chính mình, Toàn

hỏi:

- Anh vẫn thường đến chơi chỗ ông Hoàng chứ? Bằng lắc đầu:

- Không. Kể từ sau đêm gặp anh.

Toàn không chờ đợi một câu trả lời như vậy. Anh rơi vào trạng thái mất thăng bằng. Và nỗi buồn, như có thể sờ thấy được đang ở trước mắt anh. Anh ngỡ như mình đang phạm tội đẩy một con người vào bóng tối hiu quạnh. Mặt khác, anh thấy tức giận con người đang tự làm mình trở nên trống rỗng, vô ích, tẻ nhạt. Anh quên rằng anh đã từng sống kiếp sống tầm gửi nhiều năm tháng qua. Toàn nóng nảy:

- Còn ông Hoàng?

- Ông ta ồn ào quá, tôi không gần được- Bằng điềm tĩnh trả lời.

- Anh sẽ làm gì những ngày tới?- Toàn thấy mình thật vô lý ngay khi đặt câu hỏi này, nhưng một nỗi nao nức muốn tìm hiểu, khám phá đã không được dằn xuống.

- Gần như không làm gì cả, anh Toàn ạ. Tôi đang tìm mua một căn nhà nhỏ ở một nơi yên tĩnh. Còn lại bao nhiêu vốn liếng tôi gửi vào tín dụng, lấy lãi sống qua ngày.

Toàn tỏ vẻ không tin:

- Vậy thôi à? Tôi nghe nói những người ngoài ấy vào đây đều mang theo những dự định to lớn. Họ có sự khôn ngoan thật đáng nể và hầu hết đều thành công.

Bằng buồn bã nói:

- Tôi thì không.

Toàn có cảm giác như tiếng “không” được nhấn mạnh và rền rĩ. Bất chợt trong trí anh hiện lên một đoạn phim ngắn anh từng xem hồi nhỏ. Trên màn ảnh là cận cảnh đôi chân khăng khiu đang lê từng bước khó nhọc, rồi viễn cảnh một nghĩa trang không lồ lồ nhô những cây thánh giá, cận cảnh một đáy huyết đen nhòe. Toàn còn nhớ lúc ấy anh hồi hộp tốt độ, mồ hôi vã ra như tắm, úp mặt vào đôi tay, tuyệt vọng vì thấy giữa khoảng không rợn người không còn ai ngăn cản đôi chân kia đang lạnh lùng đi tới, mỗi lúc một gần nghĩa trang và lỗ huyết.

Cái gì nơi anh ta đã gây cho Toàn sự liên tưởng kỳ lạ đó? Phải chăng là từ tiếng “không” mạnh mẽ được thốt lên như một tuyên bố phủ định tất cả? Và như thế trước mắt và chung quanh anh ta chỉ còn có cái chết rình rập đợi chờ. Ý nghĩ đó làm Toàn ghen ngào.

Bằng hỏi mượn một số sách báo cũ của các tác giả nước ngoài được dịch ở miền Nam trước 75. Toàn loay hoay tìm kiếm với nỗi mừng thầm là Bằng sẽ trở lại với anh để trả sách. Nhưng liền đó là sự hoang mang: không lẽ ông ta sẽ đốt hết quỹ thời gian còn lại của mình chỉ với một việc duy nhất là đọc sách?

Trao mấy cuốn sách vào tay Bằng, Toàn cười nói:

- Bằng à, tôi nói anh đừng giận, tôi nghĩ rằng thành phố này không cho phép có thêm một ả sĩ như anh đâu, nếu anh có ý định đó.

Bằng phá lên cười, nương theo ả ý của Toàn:

- Tôi không có hộ khẩu ở đây thật, nhưng ai nỡ làm khó một người sắp xuống lỗ như tôi.

- Thì anh vẫn phải biết điều chứ?

Bằng tỏ ra thành thật:

- Tôi sẽ cố gắng làm một cư dân lương thiện: Toàn lắc đầu:

- Người lương thiện ở đây cũng không ít đâu. Vấn đề là làm sao cho xã hội này trở nên lương thiện.

Bằng ngạc nhiên:

- Sao anh lại nói những điều to tát ấy với tôi? Tôi đã không kể cho anh nghe về thân phận chẳng ra gì của tôi rồi đó sao? Với tôi bây giờ quan trọng nhất là tìm cho được một lý do gì đó để động viên

mình tiếp tục tồn tại. Nói thẳng ra là tôi đang cố gắng đừng để cho ý nghĩ tự sát mon men đến trong đầu. Tôi sợ hãi cái chết mặc dù cuộc đời này đã không còn nghĩa lý gì với tôi nữa.

Toàn đã từng đối diện trên những trang bản thảo của mình một vài nhân vật kiểu như Bằng. Anh cố lôi kéo nhân vật ấy ra khỏi tình thế cô đơn, tuyệt vọng; nó như một cái xác không hồn nặng nề, anh khó khăn lắm mới vực dậy được, đưa nó ra khỏi đường hầm hoặc căn nhà lạnh lẽo. Cũng có lúc anh bất lực, đành buông xuôi quay mặt đi rồi ngay sau đó anh rơi vào trạng thái u ám, sợ hãi trang giấy và những dòng chữ, có khi hàng tháng trời không dám ngồi vào bàn viết. Phải chăng một trong những nhân vật từng làm anh phát ốm vì bị ám ảnh không dứt là có thật trong đời sống, nhưng cho tới hôm nay mãi xuất hiện trước mặt anh? Anh chợt lo sợ sau khi rời khỏi nơi đây, người đàn ông này sẽ biến mất tăm không để lại dấu vết gì giữa thành phố đông đúc người xe này. Đã cảm thấy bồn chồn, hồi hộp. Đã bắt đầu thấy hiện lên một mối liên hệ âm thầm giữa anh và ông ta cùng lúc với sự đe dọa vô hình cắt đứt mối liên hệ ấy. Toàn buộc mình phải tỉnh táo, phải nói một điều gì đó quan trọng, phải nắm bắt cho được tâm thế hiện tại của người đàn ông này...Dường như với Toàn lúc này không có gì đáng quan tâm hơn những điều đó. Vẻ nôn nóng, căng thẳng hằn thành nét trên mặt Toàn. Anh nói trong khi quan sát từng cử chỉ của Bằng:

- Tôi không tin lời anh nói chút nào. Chính anh mới là người nói những điều to tát về mình.
- Tôi nói thật mà- Bằng vội vã trả lời.
- Không, tôi không tin. Hay cũng có thể là tôi không muốn một người như anh lại nói về mình như vậy.
- Xin lỗi anh Toàn. Tôi không có ý định thổ lộ điều gì với ai nhưng không hiểu sao...Có lẽ vì anh đã khai thác tôi một cách khéo léo chăng?

Toàn như đang chìm trong cõi nào xa xăm:

- Bàn tay nào đã ném em gái tôi, và bao nhiêu người khác vào giữa cuộc sống cho nó vui đập rồi lại ném vào những góc xó nào không ai hay biết? Giữa đám đông nhân sinh ồn ào ngoài kia, những ai đang sống và những ai đã chết rồi?

Bằng nói:

- Anh nói dễ làm người ta có cảm tưởng như anh là một con người hạnh phúc và không có vấn đề gì bên trong.

Toàn như bưng tỉnh:

- Không, không ai có thể hạnh phúc trong khi đầu óc rối rắm những câu hỏi như vậy được cả.

- Tôi cảm nhận được điều đó anh Toàn ạ. Nhưng chuyện gì đã xảy ra với em gái anh vậy?

Toàn buồn bã:

- Nhiều năm trôi qua nhưng tôi không thể nào chịu đựng nổi ý nghĩ em gái mình lại là một nữ tu, đi đứng nằm ngồi, quỳ gối giữa bốn bức tường lạnh lẽo của tu viện, không có bóng dáng một người đàn ông nào ngoại trừ một vị linh mục già mỗi ngày hai bận đến dâng lễ. Có thể sống như vậy được sao?

- Có lẽ đó là em gái anh nên anh mới phải nghĩ ngợi nhiều. Anh biết đó, những người tu khổ hạnh vẫn tự đánh roi vào thân thể mình cho đến độ đau đớn cao nhất và họ gọi đó là hạnh phúc. Em gái anh, biết đâu, cũng là một người hạnh phúc.

- Không. Người ta đã hiểu sai ý nghĩa của hạnh phúc. Phía ngoài cuộc tồn tại này, đã là hư vô rồi, chẳng còn hạnh phúc hay bất hạnh gì hết.

- Nhưng chúng ta đang nói về em gái anh- Bằng ngắt lời Toàn- Anh cho rằng nó nằm ngoài cuộc tồn tại này, nó là hư vô ư?

Toàn bồng giật mình, hai tay bung lấy mặt. Đó là phản ứng tự nhiên của một người theo đạo dòng, từng sống một thời thiếu niên trong không khí lung linh đạo hạnh, tâm hồn luôn luôn trong sạch bởi phúc âm, mười điều răn và những bài thánh ca...

- Không, tôi không định nói vậy. Đơn giản là tôi muốn thấy em tôi đi lại nói cười ngay trong cuộc đời dù cuộc đời đã đổi xử nhẫn tâm với nó.

Bằng kêu lên:

- Anh yêu đời quá đấy!

- Không biết có phải vậy không?- Toàn nói- Có điều tôi quan niệm rằng sinh ra trên cõi đời này, thì con người phải làm tròn sứ mệnh của mình là sống hết mình với nó không được lẩn tránh. Nhưng còn

anh?

Bằng ngạc nhiên:

- Anh muốn nói gì?

- Tôi không đồng ý với cách anh sắp xếp phần cuối cuộc đời mình. Nói thật tình là anh làm tôi khó chịu. Đã có lúc tôi trộm nghĩ rằng anh không có ý định tiếp tục duy trì mối quan hệ với tôi. Có thể ngay hôm nay chưa biết chừng.

- Tôi chưa sợ hãi đến mức phải xa lánh con người. Tôi chưa tính đến chuyện “diện bích qui ẩn”. Nhưng tôi cũng chẳng mạnh mẽ hơn em gái anh đâu! Ngay cả một cuộc sống êm ả mà tôi cố tạo dựng cũng chưa chắc đã thực hiện được với một quá khứ nhiều điều tiếng.

Toàn như phát hiện ra điều gì thật hệ trọng, thật rõ ràng. Anh lặng lẽ cúi đầu. Nếu có một người nào đó nói với anh những điều anh lặp đi lặp lại với Bằng thì sao?

Toàn định tìm một quán cà phê nhưng chưa tìm ra thì một cơn mưa bất ngờ đổ xuống khiến hai người phải tấp vào một hiên nhà. Hôm nay Toàn có niềm vui nho nhỏ. Đó là lần đầu tiên sau hơn mười năm anh lại nhận được một món tiền khá lớn nhuận bút cuốn sách dịch do ông Ngữ giới thiệu. Anh đã chia sẻ niềm vui đó với ông Ngữ, Bằng và Phương bằng một cuộc nhậu đặc sản với bia lon. Ba người bạn của Toàn đã vui vẻ làm quen nhau. Khi hai gã đàn ông ấy đã bí tỉ ngả nghiêng trò chuyện, Toàn và Phương tìm cách lên đi. Hôm nay, trong mắt Toàn, Phương đẹp hơn bao giờ hết và anh không ngớt nhìn vào khuôn mặt quen thuộc mà lạ lẫm của người yêu. Đêm. Mưa. Những ánh đèn pha lướt nhanh trên mặt đường sũng ướt. Hai hàng cây bên đường đứng im như đang nhìn ngắm họ. Toàn ôm chặt Phương vào lòng. Những phần da thịt mềm mại và những đường cong trên cơ thể nàng, anh cảm thấy rõ đang rung lên nhẹ nhẹ. Toàn phủ lên mặt cô, lên cổ, lên tóc nàng một trận mưa hôn.

- Anh yêu em!

- Rượu đang lên tiếng phải không?

- Em làm anh phát điên lên đây...-Toàn ghì siết tấm thân lả chắt của nàng dưới bộ áo dài, bàn tay hấp tấp tìm tới giữa hai đùi nàng.

- Do mưa đó thôi!
- Đêm nay chúng ta sẽ có con với nhau, nghe em.
- Sao anh không cưới em?
- Anh sẽ cưới em...
- Lúc nào hở anh? Em đang khổ sở vì chờ đợi đây...
- Lúc nào em có con, lúc đó chúng ta là vợ chồng...
- Anh nghe đây: em đã có mang rồi.

Toàn buông Phương ra. Dường như anh vừa nghe thấy một giọt mưa lớn rơi ngay trên đỉnh đầu.

- Em nói thật chứ?
 - Em nói thật. Đã gần một tháng nay rồi. Anh có mừng không? Toàn hoàn toàn thoát khỏi cơn say:
 - Anh chưa biết nữa. Bất ngờ quá, anh tưởng là em có phòng chứ?
 - Em vẫn thường xuyên đề phòng...Nhưng có một hôm nào đó em quên. Hôm ấy em muốn chết hẳn dưới sức nặng của người anh, và thế là em chỉ còn nhớ duy nhất một điều là em đang hạnh phúc.
 - Bây giờ phải làm sao?
 - Anh muốn nói gì?
 - Anh không biết...
 - Em sẽ sinh con. Chắc em làm anh thất vọng lắm phải không?
 - Anh không chuẩn bị gì cho đời anh, nói gì đến chuẩn bị cho cả một gia đình. Nhưng anh không có cảm giác thất vọng. Anh chỉ thấy lo lắng cho em.
 - Sao anh không cưới em? Mùa hè sắp hết rồi. Em sẽ phải đến trường. Anh sẽ để mặc em trước dư luận sao?
- Đôi mắt Toàn ánh lên những tia sáng, Toàn nhìn thẳng như muốn xé toang màn mưa đêm. Anh nói, như là nói với ai chứ không phải với Phương:
- Anh sẽ cưới em. Ngay đêm nay. Trong căn nhà của anh.